

under, at der er forbundet to Formaal dermed. De ærede Forslagsstillere protestere vel mod, at dette Forslag skulde være et Stykke Præstelønningslov, men det tror jeg ikke, de ærede Forslagsstillere kunne. Hele Præstelønningsloven, saaledes som man hidtil har arbejdet for den, har haft to Formaal; det ene er overhovedet at regulere Lønningerne, at faa nogle store Lønninger knappede noget af og noget lagt til de smaa o. s. v.; saaledes som vi kende Skalaen i det Lovforslag, som har foreligget her saa mange Gange. Men man har ogsaa et andet Formaal, og jeg tror, et ikke mindre væsentligt Formaal med en Præstelønningslov, nemlig det at faa Præsterne sat paa fast Løn. Nu kan det jo ikke bestrides, at her er i ethvert Fald Tale om delvis at sætte Præsterne paa fast Løn i Stedet for det variable, forfællige Udbytte, som Præsterne kunne have af deres Jorder, et Udbytte, som varierer efter saa mange Forhold. Her faa de en bestemt Kapital at trække Renter af. Jeg kan ikke se rettere, end at dette Lovforslag for saa vidt virkelig indeholder en delvis Løsning af Spørgsmaalet om en Omordning af Præsternes Lønning. Jeg tror ikke, de ærede Forslagsstillere kunne komme dertil, og derfor forekommer det mig ogsaa, at den ærede Minister med Tøje har fremhævet, at man ved denne Lejlighed maatte se til, at Præsterne ikke led nogen væsentlig Skade, ja, jeg tror endogsaa, han sagde, de maatte slet ikke lide nogen Skade. Nu vil jeg ikke sige, at jeg vil være slet saa om overfor Præsterne, som den ærede Minister jo maa være ifølge sin Stilling, og som han maatte ogsaa er det for øvrigt; men jeg kan ikke se, at der sker dem Uret, som den ærede Minister har sagt. Han sagde, at den Fære, den Slavant, den Betænkelse, der var ved dette Forslag, var, at den Afstaaelse af Jord, som der her var Tale om, kun ramte bestemte Ejere, medens det Forslag om Havelodder, hvorom der var Tale i Fjor, kunde ramme enhver som helst Ejendomsbesidder. Den ærede Minister var, synes det mig, lidt vaklende i sine Udtalelser her, og det med fuld Tøje, thi der kan ikke være Tale om, at man her gør Uret mod nogen som helst Person. Der kan være Tale om, hvorvidt man gaar dette ubestemte Begreb Folketirken, eller som den ærede Minister sagde, Lønningsforholdene for nær. Der kan være Spørgsmaal om Dyreholdelsen i fuldt Omfang af de Midler, som for Djeblikket staa til Raadighed for en Lønning af Folketirkens Præster, men ikke Spørgsmaal om, at man kræfter nogen Ejere, i hvert Fald ikke nogen Person. Hvorledes Lønningsforholdene ere ordnede, ved enhver

Præst, der søger Embede, han ved, hvad han gaar ind til. Skulde det ske, at Embederne ved dette Forslag vilde blive lidt daarligere, end de hidtil have været, vide Præsterne det jo, og skulde det ske, at de bleve lidt bedre, vide de det ogsaa i Forvejen. Jeg tror altsaa ikke, man behøver at være saa ængstelig som den ærede Minister over for Ejerne, i det der i hvert Fald ikke kan være Tale om, at man kræfter nogen som helst Person ved denne Omsætning. Jeg tror, at den ærede Ministers Betænkelse svæve noget i Luften, om jeg saa tør udtrykke mig. Den ærede Minister synes ikke at have nogen sikker Forestilling om, hvad Jorden overhovedet er værd for Præsterne. Efter det Rendskab, jeg har til Landbrugsforholdene, tror jeg, at de allerfleste Landmænd ville sige, at kunde de have 4 pCt. af den Kapital, de have sat i deres Ejendomme, saa vilde de være vel hjulpne. Jeg tror, at en meget stor Del af Landmændene ville sige saaledes (Afskyldelse af Bertelsen (Hjørring Amts 5te Valgkreds)). Min ærede Nabo siger 2½; jeg er dog tilbøjelig til at tro, at min ærede Nabo ser lidt vel mørkt derpaa. Jeg har hørt kyndige Landmænd sige, at gennemsnitlig kunde man regne 3 pCt. Naar her altsaa gives Præsterne 4 pCt. af den Værdi, deres Jord maatte ansættes til, tror jeg, at Præsterne vilde være særdeles heldigt stillede, og det saa meget mere, som — hvad der jo er fremhævet fra flere Sider — Præstegaardsjordene give et temmelig tarveligt Udbytte, i hvert Fald for Præsternes Vedkommende, og at disse Jorder, der for en 20—30 Mar eller mere tilbage var noget af den bedste Jord, efterhaanden ere komne til at høre til de magreste Jorder, hvilket jo ganske simpelt ligger i Forpagtningsforholdene. Jeg tror altsaa ikke, at den højtærede Kultusminister behøvede at være saa ængstelig for Præsterne i denne Sag. Jeg tror, at hvis man fik solgt Præstegaardsjorderne efter Takstation, efter hvad Jorden maa siges at være værd i Handel og Wandel, og saa Præsterne fik 4 pCt. deraf, saa vilde den ærede Kultusminister have opnaaet et Lønningsstillæg til sine Præster. Men jeg maa give den højtærede Kultusminister Ret i, at det er en Slavant ved dette Forslag, at det forfølger 2 saa forfællige Formaal. Paa den ene Side rører det ved en saadan Institution som Kirken, der jo i Reglen er urørlig, navnlig hvor det gælder Ejendomsforhold, Indtægter, i andre Henseender synes det i hvert Fald til visse Tider, at Præsterne kunne være mere eller mindre liberale, mere eller mindre konervative, men naar det gæl-